
STÍNY NAD PRAHOU

Tramvaj sebou cukla a zastavila se, světlo zhaslo. Lidé si začali něco mumlat, a když uplynula dobrá minuta a vůz se nerozjel, zakřičel někdo směrem k řidiči: „Hej, tak co bude?!“

Jirka seděl úplně vepředu. Viděl, jak se s trhnutím otevírají dveře řidičovy kabiny a ven se kutálí mohutná postava v reflexní vestě: „Výstup předními dveřmi, haló, výstup pouze předními dveřmi! Dál nejedeme, technická závada!“ Nespokojené hlasy na okamžik zesílily a pak se všichni začali hrnout k východu.

Tma pohltila celou ulici. Byla plná stojících aut, o nějakých sto metrů výš ji přehrazoval kamion. Řidič nejspíš ztratil kontrolu nad vozidlem a zastavil až o strom, ten zůstal napůl vyvrácený, napůl opřený o stříšku nad zahrádkou restaurace. Okolo se shlukovali lidé a o něčem hlasitě diskutovali. Jestli se nikomu nic nestalo, muselo to být obrovské štěstí. Jirka se prosmýkl mezi auty k chodníku. Řidiči seděli ve tmě na svých sedadlech nebo se opírali o kapoty a čekali.

„Haló, víte někdo, co se děje?“ slyšel Jirka osamělý výkřik, ale nezaslechl žádnou odpověď. Co se tady proboha stalo? Na kraji silnice málem vrazil do policisty, který se snažil udílet nějaké pokyny, jenomže ho nebylo ani vidět, ani slyšet.

Jirka pokračoval po svých ulicích vzhůru. Když před pár minutami nasedl na Karlově náměstí na tramvaj, myslel si, že alespoň pro dnešek dobrodružství skončilo. Zřejmě se pletl. Přidal do kroku. O nějakých sto metrů dál už ale po zmatku nebylo ani památky: lampy svítily, policie odkláněla dopravu do vedlejší ulice, výloha vietnamské večerky červeně a zeleně blikala. Domů to má ještě kus, pomyslel si. Nevadí, stejně nechtěl být sám doma po tom všem.

„Můžu se ještě stavit? Potřebuju něco probrat,“ poslal esemesku a odpověď od En přišla za pár vteřin: „Ok. Tonda je tu taky.“

En se ve skutečnosti jmenovala Anastázie, ale kdo ji líp znal, říkal jí En. Anna jí přišlo dost nudné, Stázina divné. V první třídě jí někdo začal říkat anglicky Anne, a než si zjistila, jak se to správně píše, už se všude podepisovala jako En a zůstalo jí to. Lepší En než Stejsi, prohlašovala později. Bydlela jen s babičkou ve starém činžovním domě pár ulic od hranice Prašiny, přibližně napůl cesty mezi náměstím Míru a I. P. Pavlova. Jirka se s ní skamarádil díky Tondovi, to byl její o rok mladší bratranec, se kterým chodil do třídy a kdysi i seděl v lavici, než Jirku vzali na osmileté gymnázium a Tonda zůstal na základce.

Přišla mu dolů otevřít, na sobě měla úzké džíny a vytahané černé tričko s růžovým nápisem. Na zápěstí jako obvykle tři gumové náramky.

„Ahoj, už jsi to slyšel?“ spustila na něj En hned ve dveřích. Jirka zavrtěl hlavou a zamračil se. Novinky přece přináší

on. „Je toho plná televize, uvidíš,“ řekla a vyrazila k výstupu. Tmavý cop vlál za ní.

Nahoře, těsně pod střešou, měli klubovnu. Útulnou půdní místnost s šikmým stropem, kde se dřív sušilo prádlo a kterou léta nikdo nepoužíval, dokud sem En s Tondou nepřítáhli koberec, petrolejku a hromadu polštářů na sezení. Tonda tu cvičival na housle, aby nikoho nerušil, a En v prasklém akváriu chovala tři hraboše, které jí babička zakázala mít v pokoji. V zimě se jim tu kouřilo od pusy a bundy si radši vůbec nesundávali, malá plynová kamínka nikdy nedokázala podkroví úplně vyhřát.

„Čau,“ zavolal na něj přes rameno Tonda, oči přilepené k obrazovce notebooku, zářící ve tmě vedle petrolejky. Jirka si podal polštář a posadil se vedle něj, zatímco En nachystala hrnky a zalila čaj. Na obrazovce běžely televizní zprávy, reportérka stála s mikrofonom před budovou magistrátu: „... se zatím nevyjádřila. Krizový štáb hlavního města svolal zasedání na desátou hodinu večerní, o přijatých opatřeních vás budeme informovat v živých vstupech.“

„Můžete to vypnout a říct mi, co se tady děje?“ ozval se Jirka trochu podrážděně. Tonda zavřel notebook.

„Prašina se zvětšila,“ řekl vzrušeným hlasem, „dvanáct tisíc lidí je bez proudu, tramvaje nejezdí, pár aut se vybouralo, protože jim přestaly fungovat brzdy, a teď nemůžou nastartovat. Odešly dva vysílače mobilního signálu, dalším možná dvaceti tisícům lidí neteče voda...“

„Vždyť sotva začal podzim,“ řekl Jirka překvapeně. Každý věděl, že se hranice Prašiny posouvá a že to nějak souvisí s počasím. Za hezkých letních dnů se Prašina zmenšovala, jako kdyby se na slunci scvrkávala. Když naopak mrzlo nebo dlouho a vydatně pršelo, rozpínala se a pohlcovala další

domy a ulice. Rozdíl mezi létem a zimou ale činil nějakých dvacet, možná pětadvacet metrů a lidí, kteří v tom území na předělu žili, na to byli dobře připraveni.

„Nejvíc to zasáhlo Vinohrady a oblast kolem Karláku. Na druhé straně se Prašina rozšířila taky, ale ne tolik,“ řekla En a podala Jirkovi hrnek s čajem. „Vypukla hrozná panika, lidi se bojí a přímo na místě se hrozně těžko dostávají k informacím, když tam nic nefunguje.“

„Čeho se bojí? Vždyť je to totéž, jako když vypnou proud, to se děje pořád,“ nechápal Jirka.

„To právě není totéž. Když vypnou proud, funguje ti mobil, můžeš si svítit baterkou... a hlavně je celkem jasný, že ti ho za chvíli zase zapnou,“ zachmuřila se En.

„Však Prašina zase ustoupí, ne?“ zeptal se Jirka.

En jenom pokrčila rameny: „Snad.“

Usrkla čaje, ale byl moc horký, tak ho položila na zem a popošla k malému okénku ve stropě. Když se z něj člověk pořádně vyklonil, viděl střechy okolních domů, komíny a v dálce věže kostela svatě Ludmily a za ní žižkovský vysílač.

„Dokážeš si vůbec představit, co to všechno způsobí?“ řekla nakonec. „Prašina se rozšířila v některých směrech skoro o pět set metrů. Pět set metrů! To je strašně moc. Zásáhlo to spoustu domů, kanceláří, obchodů... Nikdy tam Prašina nebyla a nikoho ani ve snu nenapadlo, že by někdy mohla dosáhnout tak daleko. Co ti lidi budou dělat, jestli to tak zůstane?“

„Přestěhují se jínam?“ navrhl Jirka.

En se jenom usklíbila: „Kdo si od nich ty byty a domy koupí, aby si oni mohli koupit nové bydlení někde jinde? Na Prašíně nikdo bydlet nechce, možná pár bláznů, ale jinak

nikdo.“ Jirka musel připustit, že na tom něco je. Ostatně En měla pravdu skoro vždycky. Na to už si za ty roky, co se znali, zvykli.

„Ale to není všechno,“ prohlásila En a zamračila se ještě víc: „Nikdo neví, proč na Prašíně nefunguje elektřina, a všichni si na to zvykli. Prostě jsme kus města obětovali a přestali s ním počítat. Co když je ale dnešek jenom začátek? Co když se to rozšíří po celé Praze? Nebo po celé Evropě? Tohle už není problém pár lidí. Jo, vím, že to zní nepravděpodobně, ale nevíme nic, takže je možné úplně všechno.“

Na okamžik zavládlo ticho, jen z kouta se ozývalo šramocení, jak hraboši pobíhali sem a tam po akváriu. Kolem petrolejky poletovaly mušky. Ve tmě se vždycky klubovna zdála menší než ve skutečnosti: stíny ovládly všechny kouty a prostor, kde se šikmý strop dotýkal podlahy. Zůstal jen obláček světla uprostřed místnosti.

„Jirko,“ ozval se najednou Tonda, „co máš s kolenem?“ Přes kalhoty prosakovala krev. Památka na Patrika a skok ze žebříku. Kolik času uplynulo? Sotva hodina. Vůbec si toho nevšiml. Počkal, až se zezdola vrátí En s dezinfekcí a obvazem, a pak se pustil do vyprávění. Nic nevynechal: dědu, Patrika, tajemné pronásledovatele, sáček schovaný na policiče, útek po firmě, Patrikův pád.

„Dal mi tohle,“ ukázal jim klíč s červenou hlavičkou.

„Od čeho to je?“

„Nevím, asi bych ho měl dát dědovi,“ odpověděl Jirka.

„Dopisní schránka nebo visací zámek,“ mínila En, „klíče od bytů bývají větší. Nic ti k tomu neřekl?“ Jirka zavrtěl hlavou.

„Už jsi to napsal vašim?“ zeptal se Tonda. Nad tím ještě Jirka nepřemýšlel. Měl by? Radši je nebude děsit, plánovali tu cestu do Říma tak dlouho...

„Už bude deset!“ vyhrkl Tonda a otevřel notebook. En a Jirka si poposedli kousek blíž, aby viděli na obrazovku. Všechny televizní programy vysílaly mimořádné zpravodajství o Prašíně, ostatní pořady se musely klidit stranou. Reportérka České televize zrovna hovořila kdesi na parkovišti v centru města se statným, prošedivělým mužem s povislými tvářemi a dokonale padnoucím tmavě šedým oblekem. Za jeho zády se tyčil osobní strážče. „Klement Hrouda, podnikatel,“ stálo dole na okraji obrazu.

„Prašina je ostudou tohoto města,“ pronesl rozvážně Klement Hrouda, s důrazem na každé slovo, „kterou naši radní odmítají řešit. Existuje jenom jedno skutečné řešení. Já a mí obchodní partneři jsme připraveni odkoupit všechny domy v zasažené oblasti i v Prašíně samotné. Jakmile se podaří shromáždit finanční prostředky, necháme strhnout původní zástavbu a na pahorcích Prašiny založíme veřejný lesopark.“

„Co z toho budete mít vy osobně?“ zeptala se reportérka.

„Já osobně?“ zatvářil se Klement Hrouda pobaveně. „Nic víc než každý obyvatel tohoto města. Zkrátka se domnívám, že přišel čas udělat z Prahy lepší místo k životu.“

Střih. Honosný sál, u mikrofonu primátor města: „Přicházím přímo z jednání bezpečnostní rady. Chci poděkovat všem záchranářům, hasičům a policistům za skvělou práci, kterou tam venku odvádějí. Příčinami současného stavu se zabýváme a děláme vše, co je v našich silách, aby elektřina v zasažených oblastech zase fungovala. Zároveň chci varovat před některými unáhlenými soudy: Prašina byla a je nedílnou součástí Prahy a pro město má obrovskou hodnotu. Společenskou i dějinnou. Stále je domovem tisíců lidí, což je skutečnost, na kterou se často zapomíná. Na Prašíně žil

a tvořil Franz Kafka, narodili se tu Karel Hynek Mácha nebo Hanuš Nápravník. Jejich odlika...“

„Vypni to, nikdo nic neví,“ ozvala se En rozmrzele a Tonda ji poslechl. Klubovna se opět ponořila do tmy. Jirka vysunul knot petrolejky a plamínek povyskočil.

„Zítra půjdu na Prašinu za dědou,“ řekl po chvíli s pohledem upřeným do světla, „mám o něj strach. Nejspíš ještě neví, co se Patrikovi stalo. A pak... v tom sáčku je něco důležitýho. Patrik riskoval všechno, aby se jim nedostal do rukou. A kde zůstal, vím jenom já.“ En a Tonda si vyměnili rychlý pohled.

„Není to nebezpečný?“ ozvala se nejspíš En.

Jirka pokrčil rameny a pak se zeptal: „Napadlo vás vůbec, že to všechno může nějak souviset? Na Prašíně dneska umřel člověk, který něco tajil před světem, a o hodinu později se Prašina zvětšila.“

En se zatvářila pochybovačně. Rozšíření Prašiny jí připadalo spíš jako liják, mlha nebo zatmění Slunce, zkrátka rozmar osudu, proti kterému jsou lidé malí a bezvýznamní. Tonda nefikal nic. Jen málokdy měl na věci svůj vlastní názor, většinou čekal, s čím přijdou Jirka nebo En.

Zničehonic si ale přiložil prst k ústům, a jakmile Jirka s En zmlklí, zašeptal: „Slyšeli jste to?“

Když oba zavrtěli hlavou, vyskočil Tonda opatrně na nohy a přešel ke dveřím klubovny. Přiložil k nim ucho a vteřinu nebo dvě bez dechu naslouchal.

„Někdo tam je,“ zamumlal, když se vrátil ode dveří. Mluvil tak potichu, že mu museli málem odezírat ze rtů.

„Pusť ještě zprávy,“ pobídla ho En a mrkla u toho, Tonda pochopil a zapnul notebook. Zvuky z počítače ale nevnímal. En podala z police kus papíru a propiskou na něj napsala: „Kdo je tam?“ Tonda jí div nevytrhl propisku z ruky a dopsal:

„Nevím. Někdo je na schodech a poslouchá nás. Slyšel jsem ho dýchat a přeshlapovat.“

„Máme zamčeno?“ chtěl vědět Jirka. En nejspíš přikývla, tvářila se vyděšeně. Když mohla v klidu přemýšlet, bylo na ni spolehnutí. Když ale nastaly problémy, snadno ztrácela hlavu. Jirka viděl, jak se jí teď třese ruka.

Honem uvažoval. Mohl ho někdo sledovat z Prašiny až sem? Proč by to kdokoli dělal? Jirka se k tomu všemu přece přimotal jen náhodou... To ale ti druzí nemusí vědět. Před očima měl Patrikovo tělo bezvládně ležící uprostřed ulice. Tep mu zrychlil. Byla to jen nehoda, opakoval si v duchu. Jenom nehoda. Určitě přežil, třeba mu zavolali sanitku, jakmile se Jirka dal na útěk... Nikdo by přece neublížil třem dětem, nemá žádný důvod... Vzpomněl si na chladné, nezúčastněné hlasy, které zaslechl na Prašíně. Najednou si nebyl tak jistý.

En a Tonda na něj hleděli a čekali, až jim poví, co mají dělat.

„Zavolat policii?“ naškrábala En na papír a postrčila ho blíž k Jirkovi. To raději ne. Vždyť na sezení na schodech není vlastně nic nezákonného, ten chlap by utekl a policie by se jim jen vysmála. Ne, Jirka musí zjistit, co je ten člověk zač a o co mu jde. Kdyby jim chtěl ublížit, už by to udělal. Za kliku mohl vzít dávnou, jistě by dokázal dveře vyrazit. Místo toho jen poslouchá. Patrik se bál, že ti lidé zjistí, kdo je Jirka a že je do toho podivného tajemství zapletený Jirkův děda. Jestli ale dokázali sledovat Jirku až sem, možná už to vědí. A chtějí něco jiného.

„Prolezu nad dveřmi a vyfotím si ho,“ napsal Jirka, „vy ho zabavíte. Nesmí mě slyšet.“ Klubovna nesahala až do samotné špičky střechy a Jirka to moc dobře věděl. Pod místem, kde se šikmé trámy setkávaly, byla klubovna snížená a přehrazená stropem z tenkých dřevotřískových desek. Nad

půdou, kde měli klubovnu, se tak nacházela ještě menší půdicka trojúhelníkového profilu. Zaprášený, stisněný prostor plný pavučin, holubiho trusu a rozdroleného polystyrenu. Jirka by se tudy mohl proplazit nade dveřmi až nad schodiště, odkud je neznámý poslouchá.

Tonda zlehka kývl a posunul stoličku do středu místnosti. En na počítači zvýšila hlasitost. Jirka vyšplhal Tondovi po zádech až ke stropu, odsunul volnou desku a protáhl se nahoru. Prachu tu bylo tolik, že se tu skoro nedalo dýchat. Škvírami mezi prkny přicházelo z klubovny světlo. Jirka zadržel dech a začal se pomalu sunout dopředu. Hlavu musel mít až úplně u země, aby se nepraštil.

„Dával jsi dneska Igorovi čistou vodu?“ slyšel zezdola En. Snažila se, ale Jirka si stejně všiml, jak se ji chvěje hlas.

„Jo, dával,“ odpověděl Tonda možná až příliš důrazně a vrzal mřížkou na vrchní straně akvária. Že jsem sem vůbec chodil, blesklo Jirkovi hlavou. Jenom jsem dostal kamarády do problémů... Tohle není hra. Jde o život. Zase měl před očima Patrika ležícího bez života na studené dlažbě.

Už byl nade dveřmi. Výdech. Posunout levou ruku. Nádech, výdech. Pravá ruka. Něco zavrzalo. K čertu. Jirka zkameněl a počítal do třiceti, než se odvážil znovu pohnout. Skulina mezi prkny. Jirka k ní přiložil oko. Na schodišti se svítilo, nikde ani živá duše. Takže se Tonda pletl? Na zlomek vteřiny pocítil úlevu. Pak ho uviděl. Na kratičký okamžik spatřil těsně pod sebou jeho tvář. Protáhlý obličej s hlubokýma, černýma očima, pod pravým okem tenká rudá jizva, na bradě strniště vousů, znužený, zlý výraz, ostré rysy. Černá kožená bunda. Posadil se na poslední schod a na něco čekal. Všiml si Jirky? Ne, snad ne.

Jirka posunul mobil k průzoru mezi dvěma prkny. Zapnout foťák. Tak. O něco přiblížit. Pomalu. Proboha, málem

zapomněl vypnout blesk. Stisknout spoušť. Píp. Zatraceně! Pípnutí zaznělo v tichu nad schodištěm jako výstřel. Chlap zdvihl zrak. Jejich pohledy se střetly a Jirkovi se leknutím zatajil dech. Vzápětí se setmělo. Jirka uslyšel praskání dřeva. Chtěl couvnout zpátky nad klubovnu, ale už bylo pozdě. Něčí ruka ho hrubě popadla za rameno a strhla dolů na schodiště.

Dopadl na záda a stehnem mu projela ostrá bolest. Pomoc, chtěl Jirka zavolat, ale nedokázal ani nabrat vzduch do plic. Zůstal ležet. Cítil, že ten druhý je blízko. Slyšel jeho dech, cítil, jak ho silná paže tiskne k zemi, zatímco druhá mu prohledává kapsy.

„Dej sem ten mobil,“ zaslechl ze tmy. „Dělej, dej ho sem!“ Jirka měl levou ruku zkroucenou pod tělem, ale pravá byla volná.

„Jaký mobil,“ zašeptal Jirka, „vůbec nevím, o čem mluvíte.“ S posledním slovem se napřáhl a vši silou praštil před sebe do tmy. Zasáhl. Sevření na okamžik povolilo, Jirka se vysmekl a vrhl se po schodišti dolů.

Skutálel se až na mezipatro, kde zůstal celý potlučený ležet.

„Pomoc!“ vykřikl konečně. „Pomoc!“ křičel ze všech sil. Kdesi dole někdo otevřel dveře od bytu.

„Haló?“ ozval se ženský hlas. Několik dalších se přidalo, dveře od bytů vrzaly a bouchaly v průvanu. Kroky, vzrušené hlasy, tma. Proč nikdo nerozsvítí? Jirka se převalil na břícho a pokusil se vstát. Každou chvíli může přijít další rána.

„Pomoc!“ Dupání na schodišti.

Světlo. Nahoře v otevřených dveřích klubovny stojí En, zářící petrolejku v napražené ruce. Po útočníkovi v černé bundě se slehla zem.

„Proboha, Jirko, jsi v pořádku?“ zachvěl se jí hlas. Nechala petrolejku ležet na prahu klubovny a seběhla za Jirkou na mezipatro. Pomohla mu na nohy.

„Nic mi není,“ prohlásil Jirka, „zavolej policii, ještě je určitě v domě.“

„Ten chlap?“

„Jo, před chvílí tu byl.“

En jenom vzdychla: „Mobilu už nefungují, nic nefunguje. Notebook zhasl chvíli předtím, než jsme tě slyšeli křičet.“ Jirka se posadil.

Zdola se po schodech blížil soused v nazouvácích: „Všechno v pořádku?“ En a Jirka na sebe pohlédli a pak jeden po druhém přikývli.

„Dobrá,“ prohlásil, „zůstaňte tady, zjišťujeme, co se děje.“ Otočil se a odešel. Slyšeli, jak cosi říká někomu o patro níž.

Vrátili se do klubovny za Tondou. Proč za mnou vůbec nevyběhl on? pomyslel si Jirka. En přešla k oknu a vyhlédla ven.

„Tma až k náměstí. Vysílač na Žižkově ještě svítí,“ hlásila. Jirka šátral v kapsách. Dal si přece klíče do levé kapsy. Pak mu to došlo. Klíče jsou pryč. Klíč od domu, klíč do bytu, od skříňky ve školní šatně... i Patrikův klíč s červenou hlavičkou. Popadl světlo a vrátil se na schodiště. Nemohly mu vypadnout tady? Ne. Nikde nic. Nahmatal v kapse mobil. Displej byl rozbitý a zadní část krytu promáčklá. Třeba je aspoň SD karta s fotkou v pořádku. Musí zjistit, co byl ten člověk zač.

„Jirko, co hledáš?“ uslyšel za sebou En.

„Sebral mi klíče,“ odpověděl Jirka mrzutě, „nedostanu se domů. A ten červený má taky.“

„Můžeš přespat tady,“ nabídla mu En, „a ten červený bych už neřešila. Aspoň od nich budeš mít pokoj.“

Jirka si nebyl jistý. Hledají Patrikův batoh? Možná. Pokud ano, moc dobře vědí, že ho u sebe Patrik neměl a že Jirka byl na Prašíně s ním.

„Nevím,“ zavrtěl hlavou, „asi bych měl jít pryč. Měl bych se někde schovat, možná jít na policii... Hledají jenom mě, vás nechají na pokoji.“

„Ne, zůstaňte tady, venku jsou oni,“ prohlásila En rezolutně. „Zamkneme se v bytě, dáme fetizek. A ráno spolu zajdeme na Prašinu. Myslím, že ti děda dluží vysvětlení.“

„Dobře, ale půjdu sám. Je to nebezpečný.“

„Ani náhodou. Mě se to týká taky, abys věděl. Ode dneška bydlíme s babičkou taky na Prašíně. Elektřina nejde, voda neteče, a jestli Prašina neustoupí, než přijde zima, tak tady zmrzneme. Bez výtahu se babička ani nedostane z domu. Stěhovat se nebudeme. Vždyť jsme doma tady! Na Prašíně se něco děje a já musím vědět co. Jdu s tebou.“